

СТАТТІ СТУДЕНТІВ ГРУПИ 4БА

Білоус О., Коломєйцова В.

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА АВСТРАЛІЇ ЯК СУБ'ЄКТ ПОЛІТИКИ

У статті аналізуються причини, шляхи та способи формування української діаспори Австралії. Визначивши соціальну структуру і соціально-політичний статус українців, можна відокремити особливості адаптації й інтеграції їх в іноетнічному середовищі. З'ясовано, що проблема збереження етнічної самосвідомості в діаспорі дуже актуальна, в зв'язку з цим аналізується діяльність громадських та політичних організацій. Це доводить, що українська діаспора Австралії є досить політично активною частиною українського етносу.

Ключові слова: українська діаспора, етнічність, етнічна спільнота, нація, політичний процес, ідентифікація, самосвідомість.

Актуальність теми визначається в наступних аспектах: по-перше, становлення демократичної моделі українського суспільства потребує вивчення змін в етнічній самосвідомості членів української діаспори, націленість на взаємодію з ядром українського етносу та етнічними спільнотами суспільств проживання тощо.

По-друге, потрібні наукові праці, в яких би по-новому висвітлювались історія української діаспори, політичні течії, громадська й культурна діяльність діаспори, її внесок у досягнення Україною незалежності.

По-третє, важливе практичне значення має визначення реальних можливостей та форм участі української діаспори у розбудові української держави, інтенсифікації політичних, культурних та економічних зв'язків між українцями в діаспорі і в Україні.

Незважаючи на актуальність, проблема діаспор поки що є маловивченою. В українській радянській історіографії (1917-1945 рр.) вважалось не вартим уваги дослідження проблем щодо діаспор. Але українські дослідники в діаспорі – В.Старосольський, С.Наріжний, П.Мірчук, М.Марунчак – вивчали причини імміграції, її різновиди.

Проблемам вивчення української діаспори присвятив ряд своїх праць іноземний член Національної Академії наук України професор Чикагського університету В.В.Маркус. Він також є головним редактором Енциклопедії української діаспори, 4 том якої присвячений українській діаспорі в Австралії.

Таким чином, в політологічній літературі найбільш вичерпно висвітлені проблеми дефініції, формування, чисельності та громадської діяльності діаспор взагалі, а також українських зокрема.

Мета дослідження полягає у дослідженні української діаспори Австралії як суб'єкта політики, що визначило такі дослідницькі завдання:

- проаналізувати причини, шляхи та способи формування української діаспори в Австралії;

- визначити межі розселення і чисельність українців в Австралії, їхню соціальну структуру і соціально-політичний статус в умовах діаспори;
- проаналізувати політичні течії, громадську й культурну діяльність української діаспори, її внесок у досягнення Україною незалежності;
- визначити реальні можливості та форми участі української діаспори у розбудові української держави, інтенсифікації політичних, культурних та економічних зв'язків між українцями в діаспорі і в Україні.

Діаспора – це частина етносу, яка мешкає за межами своєї національної держави. По-друге, діаспора – це така етнічна спільнота, яка має важливі характеристики нації такі як: мова, культура, свідомість та підтримує й сприяє їхньому розвитку. По-третє, діаспора має деякі організаційні форми свого функціонування, починаючи з такої як земляцтво, та закінчуючи наявністю громадських, національно-культурних та політичних рухів. Не можна віднести до діаспори будь-яку групу людей певної національності, якщо у них немає внутрішнього імпульсу, потреби до самозбереження, що в свою чергу обов'язково припускає організаційні структури. Характерна ознака діаспори – здійснення нею соціального захисту особистостей, які є її складовою частиною [4, с.330].

Щодо функцій, які здійснюють діаспори, зазначимо, що перш за все це захист соціальних прав представників свого народу, який обумовлений необхідністю регулювання міграційних потоків, зайнятості, допомоги в професійному самовизначенні, участі в житті країни помешкання. Соціальні функції торкаються й проблеми громадянства, прагнення діаспор подолати різні прояви обмеження прав членів своєї національності.

Все більше значення набуває економічна функція, яку прагнуть реалізувати деякі діаспори, зокрема українська діаспора Австралії. Мова йде про розвиток таких форм економічної діяльності, в яких виконуються специфічні види виробництва народних ремесел, товарів народного використання.

Виконання діаспорами політичних функцій ведеться в зв'язку з основними вимогами до розвитку себе як суб'єкта політики [4, с.331].

Пропонуємо розглянути складові внутрішньої структури української діаспори Австралії:

- ядро, до якого можна зарахувати австралійців, що усвідомлюють своє етнічне українське походження, активних учасників діяльності українських етнічних організацій та різного роду заходів, спрямованих на збереження української етнічності в Австралії;
- особи українського походження, які час від часу беруть участь у діяльності українських етнічних організацій, їхніх заходах. Це здебільшого ті, хто народився в Австралії в українських і змішаних родинах;
- австралійців українського походження, які практично не виявляють зацікавленості українською етнічністю й не докладають жодних зусиль до її збереження в Австралії, не можна зарахувати членами української діаспори [3, с.102].

Варто зазначити, що українська діаспора Австралії формувалася як політична в основному після Другої світової війни. Аналізуючи соціальний зріз емігрантів, автор зазначає, що приблизно 30-40 відсотків становили політичні біженці, решту склали робітники, котрі були вивезені до Німеччини.

Інтеграція українців в австралійське суспільство дала не тільки позитивні наслідки – майже всіх українців можна віднести до “середнього класу”, а й породила ряд проблем внутрішнього порядку. Найгостріша з них полягає в тому, щоб зберегти себе як українську національно-культурну субстанцію.

Доведено, що існування діаспори, її політична та культурна активність не можливі без розбудови відповідних організаційних структур. Особливістю української еміграції до Австралії, порівняно з багатьма українськими діаспорами, було те, що вона мала переважно політичний характер. Це багато в чому визначало напрямки і форми суспільної діяльності діаспори. Тільки добре організована етнічна діаспора може стати важливим політичним фактором як у внутрішній, так і в зовнішній політиці країни свого проживання [3, с.103].

Також важливим чинником суспільно-політичного життя діаспори є Українська преса, передусім газети “Вільна думка” (Сідней) та “Церква і життя” (Мельбурн).

Науковці, які досліджували цю проблему здійснили систематизацію статей, опублікованих газетою "Вільна думка". Використання методу контент-аналізу дозволило зробити висновки щодо зацікавленості українською діаспорою соціально-політичним та економічним життям незалежної України. Так, 43% всіх статей присвячено діяльності політичних партій і організацій України. У повідомленнях головним чином міститься позитивна оцінка розвитку ринкових реформ в Україні, аналізуються проблеми, з якими стикається країна на шляху ринкових перетворень. Майже половина статей на економічні теми порушує питання міжнародної допомоги Україні. Третина всіх повідомлень про Україну стосується проблем взаємовідносин України з іншими державами, з них 47,2% розглядають відносини України з Росією [6, с.149].

Серйозною проблемою є несиметричне співвідношення політичних сил, яке характеризувало політичні організації та їхні центри в діаспорі. Проте українське громадсько-політичне життя Австралії більше ніж деінде, стало тереном співпраці. Громадські та культурні організації не зазнали, за незначними винятками, двоподілу за суспільно-партійними критеріями. З ініціативи діячів ОУН виникли легальні організації – Ліга Визволення України, Спілка Української Молоді (СУМ), Станиця Вояків УПА. Всі вони разом утворювали Український Визвольний Фронт. Товариство Сприяння Українській Національній Раді в Австралії – громадсько-політична організація, головна мета якої полягала у фінансовій допомозі виконавчому центру УНР та сприянні і поширенні політичних ідей і позицій координаційного центру – УНРади.

Українська антибільшовицька ліга – політична організація, що була підрозділом АБН (Антибільшовицький Блок Народів) в Австралії – впроваджувала антирадянську політичну діяльність та пропаганду (демонстрації, прес-конференції, висилання петицій, протестів тощо). Спілка Визволення України (СВУ) – громадсько-політична організація, створена у 1950-их рр. в США (переважно діями із Східної України) й поширена згодом на інші країни розташування діаспори, зокрема в Австралії. СВУ пов'язувала свою ідейну програму з ліквідованою в 1929 р. в Україні СВУ-СУМ. СВУ співпрацювала з іншими організаціями у проведенні визвольних акцій. СВУ у діаспорі, яка стояла на правих антикомуністичних позиціях, тісно співпрацювала з організаціями Визвольного Фронту. З кінця 1980-х років організація послабила свою активність [2, с.148].

Політичні партії в українській суспільно-політичній структурі Австралії – явище політичне і визначальне, хоча тривалий час їхня діяльність не була відкритою. Українські політичні партії діяли через легальні організації та намагалися охопити їх своїм впливом. Вони віддзеркалювали ідеологічно-політичну диференціацію української діаспори, частково успадковану з міжвоєнного періоду еміграції в Європі, політичного досвіду Західної України до 1939 року та, деякою мірою, сформовану складними процесами в Україні в період Другої світової війни. Партії країни поселення мали на них менше впливу [2, с.149].

Головне завдання Союзу українських організацій в Австралії (СУОА) полягало в тому, щоб репрезентувати українську спільноту в Австралії, а також ознайомлювати австралійську спільноту з українською історією, культурою, мистецтвом та визвольною боротьбою.

Головній меті – збереження національної ідентичності – підпорядкована діяльність жіночих, молодіжних, професійних, культурологічних і просвітянських організацій, товариств і об'єднань. До них слід передусім віднести Спілку української молоді і Пласт, Об'єднання українських жінок, Об'єднання купців і промисловців, Об'єднання лікарів, Об'єднання українських письменників.

Відзначаючи місце та роль українців в австралійському суспільному житті, треба зазначити, що за небагатьма винятками українська спільнота мала негативні стосунки з австралійськими засобами масової інформації. В перший період розвитку цих стосунків (кінець 1940-х років – середина 50-х років) австралійці у своїй масі не були свідомі самого факту існування української нації, але завдяки розвитку українського радіомовлення ситуація змінилась [2, с.150].

Таким чином, незважаючи на небагаточисельність та територіальну віддаленість, українська діаспора Австралії є частиною українського етносу, яка виконує обов'язки та права суб'єкту політики.

Виконання діаспорою політичних функцій ведеться в зв'язку з основними вимогами до розвитку себе як суб'єкта політики. Стимулюючим моментом у взаємодії представників різних частин українського етносу є факт

розширення можливостей участі вчених, громадських і політичних діячів з України у тих заходах, які здійснювалися відомими науковими центрами, громадськими, політичними, державними організаціями зарубіжних країн, як от у міжнародних конференціях, конгресах, багатосторонніх нарадах з різних питань суспільного життя тощо.

Список використаної літератури:

1. Лапшин С.А. Політологія. Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.
2. Історія формування української громади в Австралії //Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 1997. – №2. – С.148-151.
3. Громадське життя української спільноти в Австралії як основа збереження етнічної ідентифікації //Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – О.:Астропринт,1999. – Вип.5. – С.102-108.
4. Методологічні засади поняття “діаспора” //Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – О.:Астропринт,1999. – Вип.6. – С.330-335.
5. Взаємозв'язок української діаспори з австралійським середовищем та Україною //Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – О.:Астропринт,2000. – Вип.8. – С.392-396.
6. Роль політичних партій в українській суспільно-політичній структурі Австралії //Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – О.:Астропринт,2000. – Вип.9. – С.149-153.

А.А. Дишлева, О.Р. Шарабура

ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО ІТАЛІЇ

У статті проаналізовано вплив деяких відомих особистостей італійських політичних партій на сучасне суспільство цієї країни, їх вклад в формування тоталітарних режимів у Європі, особливості тоталітарного режиму Італії, становлення італійського фашизму під час діяльності Муссоліні.

Ключові слова: тоталітаризм, італійський фашизм, демократизація, політичне лідерство, лідеротворення.

Актуальність проблеми полягає в необхідності вивчення процесів модернізації і демократизації в Італії, які роблять актуальною потребу формування політичного лідерства, здатного забезпечити компетентність державного управління й реформаторський шлях суспільного розвитку.

Політичне лідерство – одна з центральних проблем політології, безпосередньо пов'язаних із характером і якістю політичної влади, конкретним способом її структурування та легітимації. На механізм лідеротворення покладаються важливі функції, як-то стабілізація політичної системи, активізація впливу громадськості на прийняття політичних рішень, підтримка демократичних цінностей та інститутів. Тож від ефективності його діяльності залежить не лише якість політичної влади, а і в цілому суспільний прогрес.

Мета: вивчення видатних особистостей Італії, їх характеристик, за допомогою яких вони досягли успіху в управлінні людьми, народом, державою, зробили неабиякі досягнення і значний вклад у розвиток економіки Італії.